SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 14. oktobra 2010 *

V zadevi C-535/07,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 30. novembra 2007,

Evropska komisija, ki jo zastopata R. Sauer in D. Recchia, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Republiki Avstriji, ki jo zastopajo E. Riedl, E. Pürgy in K. Drechsel, zastopniki, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: nemščina.

ob intervenciji

Zvezne republike Nemčije, ki jo zastopata M. Lumma in J. Möller, zastopnika,

intervenientka,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi J.-C. Bonichot, predsednik četrtega senata v funkciji predsednika drugega senata, L. Bay Larsen (poročevalec), sodnik in C. Toader, sodnica,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 9. julija 2009,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 25. februarja 2010

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo predlaga Sodišču, naj ugotovi, da Republika Avstrija:

– s tem, da avstrijskih ozemelj, ki so glede na število in velikost najprimernejša, ni pravilno določila (območje Hanság v deželi Gradiščanski) oziroma razmejila (območje Nizke Ture v deželi Štajerski) na podlagi ornitoloških meril kot posebnih območij varstva (v nadaljevanju: POV) za ohranjanje ptic v skladu s členom 4(1) in (2) Direktive Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 103, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva o pticah), in

– s tem, da za del že določenih POV ni določila pravnega varstva v skladu z zahtevami iz člena 4(1) ali (2) Direktive o pticah in člena 6(2) v povezavi s členom 7 Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, str. 7, v nadaljevanju: Direktiva o habitatih),

ni izpolnila svojih obveznosti iz navedenih določb teh direktiv.

2 Zvezni republiki Nemčiji je bila s sklepom predsednika Sodišča z dne 26. maja 2008 dovoljena intervencija v podporo predlogom Republike Avstrije.

Pravni okvir

Direktiva o pticah

3 Člen 2 Direktive o pticah določa, da „[d]ržave članice sprejmejo potrebne ukrepe za vzdrževanje populacije vrst iz člena 1 na stopnji, ki ustreza zlasti ekološkim, znanstvenim in kulturnim zahtevam, upoštevaje gospodarske in rekreativne zahteve, ali za prilagajanje populacije teh vrst tej stopnji".

4 Člen 3(1) Direktive o pticah določa, da glede na zahteve iz člena 2 te direktive države članice sprejmejo potrebne ukrepe za ohranitev, vzdrževanje ali ponovno vzpostavitev zadostne raznovrstnosti in površine habitatov za vse vrste ptic, naravno prisotnih na evropskem ozemlju držav članic, kjer se uporablja Pogodba ES. Na podlagi odstavka 2(a) tega člena ti ukrepi za ohranjanje, vzdrževanje in ponovno vzpostavljanje biotopov in habitatov vključujejo zlasti ustanovitev zavarovanih območij.

5 Člen 4(1),(2) in (4), prvi stavek, Direktive o pticah določa:

„1. Vrste iz Priloge I so predmet posebnih ukrepov za ohranitev njihovih habitatov, da se zagotovi preživetje in razmnoževanje teh vrst na njihovem območju razširjenosti.

V zvezi s tem se upoštevajo:

a) vrste, ki jim grozi izumrtje;

b) vrste, občutljive na določene spremembe v svojih habitatih;

c) vrste, za katere se šteje, da so redke, ker so njihove populacije majhne ali pa so omejeno lokalno razširjene;

d) druge vrste, ki zahtevajo posebno pozornost zaradi posebne narave svojih habitatov.

Kot osnova za vrednotenje se upoštevajo trendi in nihanja populacijskih nivojev.

Države članice razvrstijo zlasti ozemlja, ki so glede na število in velikost najprimernejša, kot [POV] za ohranjanje teh vrst, upoštevaje varstvene zahteve teh vrst na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva.

2. Države članice sprejmejo podobne ukrepe za redno pojavljajoče se selitvene vrste, ki niso navedene v Prilogi I, upoštevaje njihovo potrebo po varstvu na geografskem območju morja in kopnega, kjer se uporablja ta direktiva, kar zadeva njihova območja za razmnoževanje, goljenje in prezimovanje ter počivališča na njihovih selitvenih poteh. Države članice zato posvetijo posebno pozornost varovanju mokrišč ter zlasti mokrišč mednarodnega pomena.

[…]

4. V zvezi z območji varstva iz odstavkov 1 in 2 države članice sprejmejo primerne ukrepe, da ne pride do onesnaženja ali poslabšanja stanja habitatov ali kakršnih koli motenj, ki v taki meri vplivajo na ptice, da bi bilo to pomembno glede na cilje tega člena."

Direktiva o habitatih

6 Člen 3(1) Direktive o habitatih določa, da se vzpostavi usklajeno evropsko ekološko omrežje posebnih ohranitvenih območij, imenovano Natura 2000, ki vključuje tudi POV, ki so jih države članice določile na podlagi Direktive o pticah.

7 Člen 6(2) Direktive o habitatih določa:

„Države članice storijo vse potrebno, da na posebnih ohranitvenih območjih preprečijo slabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena, kolikor bi tako vznemirjanje lahko pomembno vplivalo na cilje te direktive."

8 Člen 7 navedene direktive določa, da „[o]bveznosti iz člena 6(2), (3) in (4) te direktive nadomestijo vse obveznosti iz prvega stavka člena 4(4) Direktive [o pticah] za območja, določena na podlagi člena 4(1) ali podobno priznana po členu 4(2) navedene direktive, od datuma začetka izvajanja te direktive ali datuma, ko država članica določi ali prizna ta območja po Direktivi [o pticah], če je slednji datum kasnejši."

Predhodni postopek

9 Komisija je 23. oktobra 2001 Republiki Avstriji poslala pisni opomin, v katerem je navedla, da Republika Avstrija ozemelj, ki so najprimernejša po številu in površini, ni določila kot POV, zlasti glede določitve območja Hanság in razmejitve območja Nizke Ture. Komisija je poleg tega navedla, da ta država članica ni v celoti izpolnila zahtev iz Direktive o pticah za zagotovitev pravnega varstva POV v Avstriji.

10 Republika Avstrija je na ta pisni opomin odgovorila tako, da je Komisiji poslala med drugim seznam več ohranitvenih območij za ptice, skupaj z ureditvijo pravnega varstva teh območij. Ob tem je poudarila, da je nekatera POV v celoti ali deloma opredelila kot nacionalni park, naravni rezervat, območje varstva pokrajine, naravno dediščino ali območje miru, in hkrati izpostavila tudi obstoj zakonov ali predpisov, sprejetih v različnih deželah (Länder) v zvezi z varstvom narave.

11 Nato je Komisija 18. oktobra 2004 Republiki Avstriji poslala dodatni pisni opomin, ki je nadomestil prvega in v katerem je poudarila, da sta razvrstitev in razmejitev POV še vedno nepravilni in da niso bili sprejeti posebni ukrepi pravnega varstva za ta območja. Komisija je zlasti poudarila, da območje Hanság še vedno ni bilo razglašeno za POV in da območje Nizke Ture še vedno ni bilo povečano. Navedla je tudi, da so avstrijska območja za ohranitev ptic varovana predvsem s sorazmerno starimi predpisi in da v nekaterih primerih nimajo pravnega varstva. Pri večini instrumentov varstva naj namreč ne bi bilo mogoče prepoznati cilja ohranitve in posebnega varstva za vrste ptic, ki jih je treba ohraniti ali varovati. Po mnenju Komisije bi bilo v zvezi s tem nujno, da se zakonsko zagotovi vsaj pojasnitev ciljev posebnega varstva ptic, in sicer tudi če se raven varstva s prepovedjo poseganja in obveznostjo ohranjanja izkaže za načeloma zadostno.

12 Republika Avstrija je v dopisu z dne 21. decembra 2004 poslala svoja stališča, v katerih se je izrekla zlasti glede vprašanja pravnega varstva zadevnih območij, tako da je podala splošna pojasnila in posebna pojasnila za vsako deželo. Glede zadnjega je ta država članica trdila, da ne more biti odločilno to, da se v pravnem aktu, ki je instrument varstva, izrecno navedejo cilji ohranitve ali varstva.

13 Ker Komisija ni bila zadovoljna s stališči Republike Avstrije, je 15. decembra 2006 tej državi članici poslala obrazloženo mnenje, v katerem jo poziva, naj izpolni svoje obveznosti v dveh mesecih od prejetja tega mnenja. V njem je bilo poudarjeno, da navedena država članica glede območij Hanság in Nizke Ture ni izpolnila svojih obveznosti. Glede pravnega statusa zadevnih območij varstva je bilo na splošno opredeljeno – namreč tudi v primerih, ko je POV nadrejeno naravnemu rezervatu, ki že obstaja in že ima strožje nacionalno ali regionalno varstvo – da bi morala biti vključitev ciljev ohranjanja tako glede ptičjih vrst in posebnih zahtev glede njihovega varstva kot glede vzpostavitve njihovih habitatov skupaj z ustreznimi ukrepi in obveznostmi bistveni element predpisov o teh območjih varstva. Vendar naj bi bilo veliko POV še vedno brez vsake posebne zakonodaje za zagotovitev posebnega varstva ptic.

14 Ker stališča, s katerimi je Republika Avstrija odgovorila na navedeno obrazloženo mnenje, niso prepričala Komisije, je ta vložila obravnavano tožbo.

Tožba

Prvi očitek: neupoštevanje določb člena 4(1) ali (2) Direktive o pticah s tem, da območje Hanság ni bilo razglašeno za POV in da POV Nizke Ture ni bilo pravilno razmejeno

15 Najprej je treba opozoriti, da člen 4(1) Direktive o pticah nalaga državam članicam obveznost, da ozemlja, ki so glede na število in velikost najprimernejša za ohranitev

zaščitenih vrst, navedenih v Prilogi I k tej direktivi, določijo kot POV, in da na podlagi odstavka 2 istega člena kot POV določijo tudi območja za razmnoževanje, goljenje in prezimovanje redno pojavljajočih se selitvenih vrst, ki niso navedene v Prilogi I, ter počivališča na njihovih selitvenih poteh (sodba z dne 6. marca 2003 v zadevi Komisija proti Finski, C-240/00, Recueil, str. I-2187, točka 16).

Nedoločitev območja Hanság kot POV

– Trditve strank

16 Komisija trdi, prvič, da Republika Avstrija ni izpolnila obveznosti določitve območja Hanság kot POV v skladu z zahtevami iz Direktive o pticah. To območje naj bi bilo namreč opredeljeno kot najprimernejše ozemlje za varstvo nekaterih vrst ptic, in sicer velike droplje (*Otis tarda*), močvirskega lunja (*Circus pyargus*) in močvirske uharice (*Asio flammeus*).

17 Republika Avstrija je odgovorila, da območja Hanság zdaj ni mogoče več šteti za najprimernejše okolje za ohranitev vrst, ki jih navaja Komisija. Druga ozemlja naj bi postala pomembnejša za te vrste. Vendar ta država članica priznava, da je razširitev meja navedenega območja – katerega glavni del je že pod varstvom, določenim v členu 6, od (2) do (4), Direktive o habitatih, ker je bil ta del določen kot območje Natura 2000 – vsebinsko utemeljena. Vendar, glede na to, da naj bi to območje Natura 2000 in populacije ptičjih vrst, ki se tam nahajajo, že bili pod varstvom, predpisanim

z navedenimi določbami, zamuda v zvezi s tem po mnenju tožene države članice ne pomeni nobenega tveganja. Poleg tega naj na območju Hanság ne bi bilo poslabšanja stanja. Navsezadnje je bilo to območje z uredbo vlade dežele Gradiščanske z dne 3. junija 2008, ki je bila vročena Komisiji, na podlagi Direktive o pticah razglašeno za „evropsko ohranitveno območje Waassen-Hanság“.

18 Zato Republika Avstrija meni, da nikakor ne gre več za kršitev Direktive o pticah in da bi bil umik tožbe zato utemeljen.

– Presoja Sodišča

19 Treba je poudariti, da je Republika Avstrija v predhodnem postopku priznala, da bi bilo nujno območje Hanság določiti kot POV, in da se s Komisijo strinja glede tega, da se navedeno območje dejansko določi kot POV.

20 Poleg tega ni sporno, da je bilo na podlagi Direktive o pticah območje Hanság po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, z uredbo vlade dežele Gradiščanske določeno kot „evropsko ohranitveno območje“.

21 Torej ni mogoče izpodbijati, da je območje Hanság eno od najprimernejših območij za ohranjanje zadevnih vrst, ki so določene v Prilogi I k Direktivi o pticah in na katere se nanaša njen člen 4(1), ter da bi zato navedeno območje na podlagi te direktive moralo biti določeno kot POV.

22 Ker se neizpolnitev obveznosti presoja glede na stanje države članice, kakršno se je pokazalo ob poteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, in ker Sodišče ne sme upoštevati pozneje nastalih sprememb (glej zlasti sodbo z dne 11. januarja 2007 v zadevi Komisija proti Irski, C-183/05, ZOdl., str. I-137, točka 17), je treba ugotoviti, da je očitek nedoločitve območja Hanság kot POV – če je bila ta določitev, navedena v točki 20 te sodbe, opravljena s kršitvijo člena 4(1) Direktive o pticah po izteku navedenega roka – utemeljen.

23 Na ugotovitev v prejšnji točki pa ne more vplivati okoliščina, da Republika Avstrija zdaj pred Sodiščem trdi, ne da bi zadostno utemeljila svoje trditve v zvezi s tem, da območja Hanság v primerjavi z drugim območjem ni mogoče več šteti za najprimernejše območje za ohranjanje velike droplje, močvirskega lunja in močvirske uharice.

24 Navedene ugotovitve poleg tega ni mogoče izpodbijati z dejstvom – tudi če je dokazano – po eni strani, da je bilo navedeno območje že v velikem delu varovano na podlagi Direktive o habitatih v okviru omrežja Natura 2000 in, po drugi strani, da se njegovo stanje nikakor ni poslabšalo. Namreč, ker sta pravni ureditvi Direktive o pticah in Direktive o habitatih različni, se država članica ne more izogniti obveznostim iz člena 4(1) in (2) Direktive o pticah s tem, da se sklicuje na ukrepe, ki jih ta direktiva ne določa (sodba z dne 28. junija 2007 v zadevi Komisija proti Španiji, C-235/04, ZOdl., str. I-5415, točka 79). Po drugi strani pa obveznost držav članic, da razvrstijo območja kot POV, ne more postati vprašljiva zaradi okoliščine, da naj zadevno območje ne bi

utrpelo poslabšanja (glej v tem smislu sodbo z dne 13. decembra 2007 v zadevi Komisija proti Irski, C-418/04, ZOdl., str. I-10947, točka 38).

Nepravilna razmejitev POV Nizke Ture

– Trditve strank

25 Komisija na podlagi ugotovitve – da je bilo POV Nizke Ture, ki je leta 1999 obsegalo 137.742 hektarov, maja 2001 zmanjšano na približno 87.000 hektarov – navaja, da razmejitev tega območja ne izpolnjuje zahtev varstva, določenih v členu 4(1) ali (2) Direktive o pticah za ptičje vrste, na katere se nanaša. V obravnavanem primeru naj bi šlo predvsem za vrste, kot so dular (*Charadrius morinellus*), divji petelin (*Tetrao urogallus*), koconogi čuk (*Aegolius funereus*), mali skovik (*Glaucidium passerinum*), črna žolna (*Dryocopus martius*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*), pivka (*Picus canus*) in gozdni jereb (*Bonasa bonasia*).

26 Komisija meni, da Republika Avstrija še vedno ni znanstveno dokazala, da je treba prvotno razdelitev območja Nizke Ture šteti za tehnično napačno.

27 Republika Avstrija navaja, da je dežela Štajerska za zagotovitev varstva ptičje vrste dular leta 2008 razširila POV Nizke Ture. Sicer pa naj bi bilo s to razširitvijo, ki temelji

na znanstvenih študijah, mogoče izpolniti pogoje, navedene v členu 4(1) Direktive o pticah, saj naj bi bila ozemlja, ki so glede na število in velikost najprimernejša za ohranjanje zadevnih zaščitenih vrst, določena kot POV.

– Presoja Sodišča

28 Treba je poudariti, da je bilo POV Nizke Ture, katerega površina je bila najprej zmanjšana iz 137.742 hektarov na približno 87.000 hektarov, nato razširjeno na 101.880 hektarov leta 2008, in sicer naknadno, po roku, določenem v obrazloženem mnenju, na podlagi katerega je treba presojati – kot je bilo opozorjeno v točki 22 te sodbe – ali je šlo za neizpolnitev obveznosti, kot navaja Komisija.

29 Kot je priznala tudi Republika Avstrija, je bila ta razširitev obrazložena z zahtevo po ustreznem varstvu ptičje vrste dular, ki je navedena v Prilogi I k Direktivi o pticah.

30 Poleg tega se je treba vsekakor omejiti na ugotovitev, da površina zadevnega POV ob izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, ni izpolnjevala varstvenih zahtev, navedenih v členu 4(1) Direktive o pticah.

31 Zato je treba prvi očitek v zvezi s kršitvijo člena 4(1) Direktive o pticah sprejeti.

Drugi očitek: neupoštevanje določb člena 4(1) ali (2) Direktive o pticah in člena 6(2) v povezavi s členom 7 Direktive o habitatih kot posledica nezadostnega pravnega varstva dela že določenih POV

Dopustnost

– Trditve strank

32 Republika Avstrija trdi, da je Komisija po eni strani razširila predmet tožbe in po drugi strani ni dovolj dokazala obstoja neizpolnitev obveznosti v zvezi z določenimi območji varstva.

33 Navedena država članica glede prve točke navaja, da medtem ko se obrazloženo mnenje ni nanašalo na predpise o že določenih „evropskih ohranitvenih območjih“, pa se tožba nanaša tudi na domnevne neizpolnitve obveznosti iz zadevnih direktiv, ki izhajajo iz teh predpisov. Poleg tega naj bi bili očitki v obrazloženem mnenju povzeti z neupoštovanjem obveznosti navedbe ciljev ohranjanja za vsako POV, da bi se z zavezujočimi ukrepi zagotovila izpolnitev ciljev varovanja in da bi se vzpostavil zemljevid z zavezujočo obliko, namen katerega je ustrezna publiciteta. V tožbi naj bi bile vsebinske zahteve glede pravnega statusa POV znatno razširjene v smislu, da naj bi Komisija zahtevala, da predpisi o POV vsebujejo posebne obveznosti in prepovedi za območja in točno določene vrste ter konkretne ukrepe za zagotavljanje upoštevanja ustreznih določb Direktive o pticah in Direktive o habitatih.

34 Republika Avstrija na primer navaja zlasti, da očitek glede tega, da predpisi o evropskih ohranitvenih območjih, ki sta jih sprejeli deželi Štajerska in Spodnja Avstrija, ne izpolnjujejo zahtev prava Unije, ne ustreza pojasnilu Komisije v njenem obrazloženem mnenju. Poleg tega naj Komisija glede dežele Salzburg v dodatnem pisnem opominu ne bi poudarila, da je pravni status POV te dežele nezadosten, in naj bi omenila, in sicer prvič v obrazloženem mnenju, le območje Salzachauen kot POV, ki nima zadostnega pravnega statusa varstva.

35 Republika Avstrija glede druge točke trdi, da ne iz obrazloženega mnenja ne iz tožbe ni razvidno, katere neizpolnitve obveznosti očita Komisija in na katera POV se sklicuje. Zato naj se ta država članica ne bi mogla učinkovito braniti. Poleg tega, ker vsebina in obseg ukrepov, nujnih za izpolnitev obveznosti, naloženih z Direktivo o pticah in Direktivo o habitatih, nista določena, naj bi bila Republika Avstrija v neomejenem obdobju podvržena tveganju, da se zoper njo uvede postopek ugotavljanja neizpolnitve obveznosti, kar izhaja iz sodbe, v kateri bi Sodišče ugotovilo neizpolnitev obveznosti, ki je predmet te tožbe.

36 Najprej, kar zadeva deželo Gradiščansko, Komisija naj ne bi opredelila, katera so območja, ki nimajo ustreznega statusa varstva. Nato, Komisija naj bi kot nezadostne opredelila le pravne statuse območij v deželi Zgornja Avstrija. Nazadnje, glede dežele Tirolske naj bi se Komisija za opredelitev vseh določb, ki so bile sprejete za varstvo območij Natura 2000 na Tirolskem, kot splošnih določb, ki ne zagotavljajo statusa zadostnega varstva, oprla na primer območja Tiroler Lechtal.

37 Komisija glede prve točke odgovarja, da sta tožba in obrazloženo mnenje v bistvu enaka, kar zadeva očitek glede nezadostnosti statusa varstva, ki je dodeljen delu že določenih POV. Zato naj obstoječi predpisi o evropskih ohranitvenih območjih ne

bi bili izključeni iz spora. Sicer pa naj bi bile obveznosti in prepovedi glede POV v vsakem primeru zavezujoče za Republiko Avstrijo. Zato je trditev, da pojasnilo obrazloženega mnenja ne pokriva posebej očitkov o nezadostni ravni varstva v deželi Štajerski in Spodnji Avstriji, mogoče le zavrniti. Nazadnje, če je res, da pravno stanje v deželi Salzburg ni omenjeno v dodatnem pisnem opominu, naj navedena država članica ne bi mogla utemeljeno sklepati, da očitek na podlagi primera za status varstva POV v deželi Gradiščanski ni veljal tudi za predpise dežele Salzburg in zlasti za območje Salzachauen.

38 Komisija glede druge točke trdi, da bi bilo treba obrazloženo mnenje razumeti širše, v smislu, da je bila raven varstva, ki jo je treba doseči, določena kvalitativno z določenimi zahtevami, ki Republiki Avstriji omogočajo, da jasno opredeli, za katera POV so bili potrebni drugi prehodni ukrepi in kakšno obliko morajo imeti ti ukrepi. To naj bi bilo natančneje pojasnjeno v tožbi, in sicer za vsako deželo in vsako zadevno POV, ne da bi bil s tem spremenjen predmet spora. Ta država članica bi se torej v zvezi s tem lahko branila in naj bi to možnost tudi dobro izkoristila.

39 Nazadnje, Komisija navaja, da tožba ne dopušča nobenega dvoma o tem, da v roku, določenem v obrazloženem mnenju, nobeno POV v deželah Gradiščanska in Zgornja Avstrija ni imelo ustreznega statusa varstva, torej območja, za katera naj ne bi bil določen noben cilj posebnega varstva ali ohranitve. Neobstoj ciljev posebnega varstva in ohranitve, ki bi bili osredotočeni na stanje vsake ptičje vrste, naj bi veljal tudi za območje Tiroler Lechtal. Poleg tega naj bi bil status varstva nezadosten tudi v enajstih območjih Natura 2000, ki so jih določili organi zadnjenavedene dežele.

– Presoja Sodišča

40 Treba je opozoriti, da je predmet tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti določen z obrazloženim mnenjem Komisije, tako da mora tožba temeljiti na enakih dejstvih in razlogih kot to mnenje (glej sodbo z dne 9. novembra 2006 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu, C-236/05, ZOdl., str. I-10819, točka 10 in navedena sodna praksa).

41 Poleg tega v skladu s sodno prakso pisni opomin, ki ga Komisija naslovi na državo članico, in obrazloženo mnenje Komisije omejita predmet spora, ki ga nato ni več mogoče razširiti. Možnost zadevne države članice, da predloži stališča, čeprav tega ni zavezana storiti, je namreč bistveno jamstvo, ki se je želelo uveljaviti s Pogodbo, in spoštovanje tega jamstva je bistvena predpostavka za pravilnost postopka zaradi neizpolnitve obveznosti države članice. Zato morata obrazloženo mnenje in tožba Komisije temeljiti na istih očitkih, na katerih temelji pisni opomin, s katerim se začne predhodni postopek. Če ni tako, take nepravilnosti ne more odpraviti okoliščina, da se je država članica opredelila do obrazloženega mnenja (glej sodbo z dne 18. decembra 2007 v zadevi Komisija proti Španiji, C-186/06, ZOdl., str. I-12093, točka 15 in navedena sodna praksa).

42 Poleg tega morata obrazloženo mnenje in tožba temeljiti na istih razlogih in očitkih ter skladno in natančno predstaviti očitke, da bi lahko država članica in Sodišče natančno razumela obseg očitane kršitve prava Unije, kar je nujen pogoj, da lahko omenjena država uspešno uveljavlja razloge v svojo obrambo in da lahko Sodišče preveri obstoj zatrjevane neizpolnitve obveznosti (glej zgoraj navedeno sodbo z dne 18. decembra 2007 v zadevi Komisija proti Španiji, točka 18).

Razširitev predmeta tožbe

43 Prvič, treba je ugotoviti, da čeprav je v obrazloženem mnenju navedeno, da je veliko POV še vedno brez vsake posebne ureditve, ki ima na splošno v Avstriji obliko „uredbe o evropskih ohranitvenih območjih“, katere namen je zagotoviti ohranitev zadevnih ptic, je to mnenje napisano tako, da te navedbe ne izključujejo, da se to mnenje nanaša na POV, za katera obstaja „uredba o evropskih ohranitvenih območjih“. V zvezi s tem je mogoče opozoriti zlasti na to, da je Republika Avstrija v skladu z navedenim obrazloženim mnenjem obvestila Komisijo, da je bilo območje za ohranitev ptic Flachwasserbiotop Neudenstein leta 2005 z uredbo vlade dežele Koroške z dne 23. maja 2005 (LGBl. št. 47/2005) razglašeno za evropsko ohranitveno območje.

44 Drugič, treba je poudariti, da tožba Komisije, v kateri meni, da morajo predpisi o POV vsebovati posebne obveznosti in prepovedi za ta območja in za točno določene vrste ter konkretne ukrepe za zagotovitev upoštevanja upoštevnih določb Direktive o pticah in Direktive o habitatih, v bistvu povzema navedbe obrazloženega mnenja. V njem je namreč navedeno, da mora biti „na splošno […] vključitev ciljev ohranitve, in sicer ptičjih vrst in posebnih zahtev glede njihovega varstva in obnovitve njihovih habitatov, skupaj z ustreznimi ukrepi in obveznostmi bistveni element predpisov o teh varovanih območjih.“

45 Tretjič, očitka, da predpisi o evropskih ohranitvenih območjih, ki jih je sprejela dežela Štajerska in Spodnja Avstrija, ne izpolnjujejo zahtev prava Unije, ni v obrazloženem mnenju in ga je torej treba razglasiti za nedopustnega.

46 Glede očitka o nezadostnem pravnem statusu varstva POV v deželi Salzburg in zlasti na območju Salzachauen ni sporno, da dodatni pisni opomin ni vseboval nobene navedbe o stanju v tej deželi, še zlasti ne glede navedenega območja. Zato je tožba prav tako nedopustna v delu, ki se nanaša na pravni status varstva POV v deželi Salzburg.

47 Iz navedenega je razvidno, da je tožba nedopustna v delu, ki se nanaša na pravno ureditev varstva POV v deželah Salzburg, Štajerska in Spodnja Avstrija.

Nenatančnost in nedoslednost

48 Ni sporno, da Komisija očita Republiki Avstriji, da delu POV, ki so že določena, ni dodelila pravnega varstva v skladu z zahtevami prava Unije. V utemeljitev tega očitka navaja, katere so po njenem mnenju pomanjkljivosti sistema pravnega varstva POV, ki velja v Avstriji. Komisija v zvezi s tem na splošno opredeli svoj očitek tako, da se sklicuje na obstoječe stanje v več deželah navedene države članice.

49 Torej ni res, da je tako izražen očitek nenatančen in nedosleden.

50 Poleg tega je treba opozoriti, da čeprav mora obrazloženo mnenje vsebovati skladen in natančen prikaz razlogov, ki so Komisijo prepričali, da zadevna država članica ni izpolnila obveznosti iz Pogodbe, Komisija ni dolžna v tem mnenju navesti ukrepov, ki

bi omogočali, da se odpravi očitana neizpolnitev (glej sodbo z dne 2. junija 2005 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-394/02, ZOdl., str. I-4713, točka 21 in navedena sodna praksa). Poleg tega Komisija takih ukrepov tudi ni zavezana navesti v tožbi.

51 Zatrjevano nezadostnost dokazov o neustreznosti ureditve varstva POV v deželah Gradiščanska, Zgornja Avstrija in Tirolska bo treba temeljito preučiti.

52 Zato je treba ugotoviti, da je tožba zaradi neizpolnitve obveznosti dopustna v mejah, navedenih v točki 47 te sodbe.

Vsebina

– Trditve strank

53 Komisija trdi, da del POV, ki so že določena v Avstriji, nima pravnega varstva, skladnega z zahtevami iz člena 4(1) in (2) Direktive o pticah in člena 6(2) v povezavi s členom 7 Direktive o habitatih. V zvezi s tem navaja, da bi obveznosti ali prepovedi – ki izhajajo iz teh določb in ki morajo biti ne le posebne za POV in za točno določene vrste, ampak tudi zavezujoče ter dovolj znane – morale biti navedene v istem zavezujočem pravnem aktu kot je ta, ki za vsako POV določa varovane vrste in habitate ter tudi

ohranitvene cilje. Zato naj bi bil pravni status varstva POV na splošno nezadosten v primerih, ko je določitev POV vezana na naravni rezervat ali na drugo vrsto določenega območja, ki že obstajajo in so varovana z nacionalnimi ali regionalnimi ukrepi.

54 Republika Avstrija najprej v zvezi s tem odgovarja, da je trditev Komisije, v skladu s katero morajo biti obveznosti ali prepovedi glede različnih ptičjih vrst zavezujoče in dovolj znane, pretirana v tej splošni formulaciji. Nato, noben predpis naj ne bi določal, da morajo omenjene obveznosti ali prepovedi biti navedene v istem zavezujočem pravnem aktu, kot je akt, ki za vsako POV določa varovane vrste in habitate ter ohranitvene cilje. Poleg tega naj bi bila trditev, da morajo biti ohranitveni cilji v smislu člena 4(1) in (2) Direktive o pticah določeni v takem pravnem aktu, neutemeljena. Nazadnje, tožena država članica poudarja, da so ob upoštevanju dejstva, da se varstvo naravnih rezervatov na splošno razteza na vse živalske in rastlinske vrste ter na njihov habitat in območje, prepovedi vsakega posega širše kot prepovedi za „evropska ohranitvena območja“, katerih cilj je na splošno varovati točno določene vrste in habitate.

55 Republika Nemčija v svoji intervencijski vlogi navaja, da Direktiva o pticah in Direktiva o habitatih ne zahtevata, da varstveni in ohranitveni ukrepi obsegajo posebne obveznosti in prepovedi, ki se nanašajo na območja in cilje določenega varstva. Tudi če bi bile države članice zavezane sprejeti take obveznosti in prepovedi, naj ti direktivi ne bi vsebovali nobene oblike odredb glede določene stopnje konkretizacije. Iz navedenih direktiv tudi ni razvidna obveznost držav članic – da določijo „ohranitvene cilje, ki jih je treba doseči“ – ki bi imela zavezujoč značaj, in še manj, da določijo te cilje v samem pravnem aktu, ki ureja stvari, ki jih je treba varovati, ter posebne obveznosti in prepovedi, ki jih je treba upoštevati.

– Presoja Sodišča

56 V skladu s sodno prakso Sodišča člen 4(1) in (2) Direktive o pticah nalaga državam članicam, da POV dodelijo pravni status varstva, s katerim je mogoče zagotoviti predvsem preživetje in razmnoževanje ptičjih vrst, navedenih v Prilogi I k tej direktivi, ter razmnoževanje, goljenje in prezimovanje redno pojavljajočih se selitvenih vrst, ki niso navedene v tej prilogi (glej sodbo z dne 18. marca 1999 v zadevi Komisija proti Franciji, C-166/97, Recueil, str. I-1719, točka 21; zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Irski z dne 13. decembra 2007, točka 153, in sodbo z dne 11. decembra 2008 v zadevi Komisija proti Grčiji, C-293/07, točka 22).

57 Prav tako ni sporno, da člen 4 Direktive o pticah določa posebej načrtovan in okrepljen sistem varovanja za vrste iz Priloge I k navedeni direktivi in za selitvene vrste, ki ga upravičuje dejstvo, da gre pri prvih za najbolj ogrožene vrste, pri drugih pa za vrste, ki so skupna dediščina Evropske unije (sodba z dne 11. julija 1996 v zadevi Royal Society for the Protection of Birds, C-44/95, Recueil, str. I-3805, točka 23, ter zgoraj navedeni sodbi Komisija proti Irski z dne 13. decembra 2007, točka 46, in Komisija proti Grčiji z dne 11. decembra 2008, točka 23).

58 Na podlagi člena 6(2) Direktive o habitatih, katere obveznosti se nadomestijo z obveznostmi iz člena 4(4), prvi stavek, Direktive o pticah v zvezi z določenimi območji, mora pravni status varstva POV zagotavljati tudi, da se na njih preprečita poslabšanje stanja naravnih habitatov in habitatov vrst ter znatno vznemirjanje vrst, za katere so bila območja določena (glej sodbo z dne 27. februarja 2003 v zadevi Komisija proti Belgiji, C-415/01, Recueil, str. I-2081, točka 16, in zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Grčiji z dne 11. decembra 2008, točka 24).

59 Poleg tega se varstvo POV ne sme omejiti na preprečevanje zunanjih škodljivih vplivov človeka, ampak mora glede na dejansko stanje vključevati pozitivne ukrepe za ohranitev ali izboljšanje stanja območja (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Irski z dne 13. decembra 2007, točka 154).

60 Glede na besedilo člena 249, tretji odstavek, ES, ki je postal člen 288, tretji odstavek, PDEU, je direktiva za vsako državo članico, na katero je naslovljena, zavezujoča glede cilja, ki ga je treba doseči, vendar prepušča nacionalnim organom izbiro oblike in metod. Iz tega sledi, da ima Republika Avstrija tako kot katera koli druga država članica na izbiro obliko in metode za izvedbo Direktive o pticah (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Irski z dne 13. decembra 2007, točka 157).

61 Čeprav je res, da je dosleden prenos direktive posebej pomemben pri Direktivi o pticah, ker je upravljanje skupne dediščine za njihova ozemlja zaupano državam članicam (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Irski z dne 13. decembra 2007, točki 64 in 159), se tem v nobenem primeru ne more naložiti, da obveznosti in prepovedi iz člena 4(1) in (2) Direktive o pticah in iz člena 6(2) Direktive o habitatih vključijo v pravni akt, ki naj bi za vsako POV določal varovane vrste in habitate kot ohranitvene cilje.

62 Glede navedenih obveznosti, za katere Komisija trdi, da morajo biti pozitivne in posebne za POV in za točno določene vrste, je iz točke 59 te sodbe in iz točke 34 sodbe z dne 20. oktobra 2005 v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu (C-6/04, ZOdl., str. I-9017) razvidno, da sprejetje pozitivnih ukrepov za ohranitev in izboljšanje stanja POV ni sistematično, ampak je odvisno od konkretnega stanja zadevnega POV.

63 Glede prepovedi, ki bi za POV in za točno določene vrste domnevno morale biti posebne – čeprav je na primer res, da se za varstvo POV pred ravnanji posameznikov zahteva, da je tem preventivno onemogočeno, da bi sploh začeli opravljati morebitne škodljive dejavnosti (zgoraj navedena sodba Komisija proti Irski z dne 13. decembra 2007, točka 208) – ni razvidno, da se za uresničenje tega cilja nujno zahteva določitev posebnih prepovedi za vsako POV ali, kot je razvidno iz točke 20 sodbe z dne 7. decembra 2000 v zadevi Komisija proti Franciji (C-374/98, Recueil, str. I-10799), za vsako točno določeno vrsto.

64 Glede določitve vrst in habitatov, varovanih na vsakem POV, je treba poudariti, da prav tako kot mora razmejitev POV imeti nesporno zavezujočo moč (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Belgiji, točka 22), mora določitev vrst, zaradi katerih je bilo določeno navedeno POV, izpolnjevati enako zahtevo. Namreč, če ne bi bilo tako, cilj varstva, ki izhaja iz člena 4(1) in (2) Direktive o pticah in člena 6(2) v povezavi s členom 7 Direktive o habitatih, ne bi bil dosežen.

65 Glede ciljev ohranitve je iz točk 20 in 21 zgoraj navedene sodbe Komisija proti Franciji z dne 7. decembra 2000 razvidno, da status pravnega varstva, ki ga morajo imeti POV, ne vključuje tega, da morajo ti cilji biti opredeljeni za vsako vrsto, obravnavano posebej. Poleg tega, glede na navedeno v točkah 60 in 61 te sodbe, nikakor ni mogoče sklepati, da morajo biti cilji ohranitve določeni v istem pravnem aktu kot je ta, ki se nanaša na varovane vrste in habitate določenega POV.

66 Glede zatrjevane nezadostnosti pravnega statusa varstva POV, ki se navezuje na obstoječi naravni rezervat ali drugo vrsto določenega območja, ki je varovano z nacionalnimi in regionalnimi ukrepi, je treba opozoriti, da – kot je navedeno v točki 57 te sodbe – člen 4 Direktive o pticah določa načrtovan in posebej okrepljen sistem varovanja za vrste iz Priloge I k navedeni direktivi in za selitvene vrste. Taka je posebnost

sistema varstva, ki ga morajo imeti POV in ki se razlikuje od splošnega, manj strogega sistema varstva, določenega v členu 3 Direktive o pticah za vse vrste ptic, na katere se ta nanaša (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Royal Society for the Protection of Birds, točki 19 in 24). Vendar iz tega ni razvidno, da bi le pravni sistem, ki je posebej določen in vzpostavljen za vsako POV, lahko učinkovito varoval tovrstno območje.

67 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da v obravnavanem primeru ni bila dokazana utemeljenost očitka o splošni neizpolnitvi obveznosti tožene države članice, in sicer obveznosti, določenih v členu 4(1) ali (2) Direktive o pticah in členu 6(2) v povezavi s členom 7 Direktive o habitatih.

68 Zato je treba utemeljenost tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti preučiti glede na veljavne predpise v več deželah v zvezi z rokom, določenim v obrazloženem mnenju, in v mejah, določenih v točki 47 te sodbe.

Dežela Gradiščanska

– Trditve strank

69 Komisija trdi, da glede na to, da območja Natura 2000 niso bila spremenjena v evropska ohranitvena območja s pravnim statusom, ki tem pripada, POV dežele Gradiščanske nimajo ustreznega statusa varstva.

70 Republika Avstrija omenja nekatera območja, za katera navaja, da se zanje pripravljajo predpisi, s katerimi bodo razglašena za evropska ohranitvena območja. S predpisi vlade dežele Gradiščanske z dne 23. marca 2008 naj bi bilo zgolj območje Auwiesen Zickenbachtal določeno kot „evropsko ohranitveno območje Auwiesen Zickenbachtal“.

– Presoja Sodišča

71 Tako iz trditev strank kot iz dopisa, ki ga je 20. februarja 2007 Republika Avstrija poslala Komisiji kot odgovor na obrazloženo mnenje, je razvidno, da v roku, določenem v tem mnenju, v deželi Gradiščanski ni bilo določeno nobeno POV. Vendar se drugi očitek, kot je navedeno v tožbenih predlogih, nanaša le na že določena POV.

72 Zato je ta očitek, kar zadeva stanje v navedeni deželi, zdaj brezpredmeten in ga je treba zavrniti.

Dežela Dunaj

– Trditve strank

73 Komisija navaja, da nobeno od štirih POV te dežele, ki so bila določena kot POV šele 17. oktobra 2007, nima pravnega statusa, ki bi jim dajal zadostno varstvo.

74 Republika Avstrija odgovarja, da so navedena POV varovana skladno z zahtevami iz člena 4(1) ali (2) Direktive o pticah ter iz členov 6(2) in 7 Direktive o habitatih.

– Presoja Sodišča

75 Ni sporno, da območja, ki so obravnavana v tej zadevi, niso bila določena kot POV v roku, določenem v obrazloženem mnenju.

76 V teh okoliščinah je treba iz istih razlogov, kot so navedeni v točki 71 te sodbe, zavrniti drugi očitek v zvezi s stanjem v deželi Dunaj.

Dežela Koroška

– Trditve strank

77 Po mnenju Komisije pravnega statusa evropskega ohranitvenega območja za ptice Flachwasserbiotop Neudenstein, ki je edino POV, ki je bilo določeno pred iztekom roka, določenega v obrazloženem mnenju, ni mogoče obravnavati, kot da daje zadostno varstvo temu območju, z obrazložitvijo, da notranji predpisi ne določajo ne posebnih ohranitvenih ukrepov in ciljev glede konkretno zadevnih ptic ne kartografske predstavitve tega POV.

78 Republika Avstrija je le potrdila obstoj navedenega POV.

– Presoja Sodišča

79 V zvezi s tem je treba poudariti, da člen 2 uredbe vlade dežele Koroške z dne 23. maja 2005 o navedenem POV določa, da če varstveni pogoji, določeni v členu 2 uredbe iste vlade z dne 8. novembra 1994, ki je bila objavljena v uradnem listu navedene dežele št. 92/1994, zagotavljajo zadostno varstvo, ni treba dodatno določiti obveznosti, prepovedi, omejitev izdaje dovoljenj in ohranitvenih ukrepov za evropsko ohranitveno območje Flachwasserbiotop Neudenstein.

80 Poleg tega člen 3 te uredbe z dne 23. maja 2005 določa, da je njen cilj ohranitev, razvoj ali ponovna vzpostavitev ohranitvenega stanja, ki je ugodno za varovane vrste, navedene v prilogi.

81 V tem okviru in glede na ugotovitve v točki 65 te sodbe ter ker ni nobenega dokaza o tem, da naj bi se zaradi uresničitve ciljev ohranitve ptičjih vrst, navedenih v členu 4(1) in (2) Direktive o pticah, med katere spadajo vrste, navedene v prilogi k navedeni uredbi, v obravnavani zadevi zahtevale podrobnejše določbe kot te, ki jih je sprejela vlada dežele Koroške, zato je treba očitek Komisije v zvezi s tem zavrniti.

82 Glede trditve, da naj navedeno POV ne bi bilo kartografsko predstavljeno, je treba ugotoviti, da čeprav se s tako predstavitvijo lahko zagotovi jasna razmejitev območja, pa to, kot je poudarila generalna pravobranilka v točki 84 sklepnih predlogov, ni edini mogoč in zanesljiv način razmejitve območja.

83 Zato je treba ta očitek Komisije v zvezi s tem prav tako zavrniti.

84 Drugi očitek je treba torej zavrniti v delu, ki se nanaša na stanje v deželi Koroški.

Dežela Zgornja Avstrija

– Trditve strank

85 Komisija trdi, da sistem varstva, ki velja na enajstih vpisanih POV te dežele, ni zadosten. Po eni strani naj ne bi obstajal noben predpis o POV Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal in Untere Traun. Po drugi strani naj predpisi, ki veljajo za POV Traun-Donau-Auen, Ettenau, Frankinger Moos, Dachstein, Unterer Inn in Nationalpark Kalkalpen, ne bi zagotavljali ustreznega varstva.

86 Komisija navaja, da glede POV Ettenau, Traun-Donau-Auen in Frankinger Moos obstajajo splošni predpisi o naravnih rezervatih, ki v dveh zadnjenavedenih primerih

urejajo le dovoljene posege. Za POV Dachstein, Unterer Inn in Nationalpark Kalkalpen naj bi veljali posebni predpisi o evropskih ohranitvenih območjih, ki v bistvu določajo le splošno prepoved poseganja.

87 Republika Avstrija navaja, da vlada dežele Zgornje Avstrije pripravlja manjkajoče predpise. Vendar pa zavrača tezo Komisije, v skladu s katero naj nobeno POV te dežele ne bi imelo zadostnega statusa varstva. POV, ki naj bi bila trenutno varovana kot naravni rezervati, naj bi namreč na podlagi člena 25 zakona iz leta 2001 o varstvu narave in pokrajine Zgornje Avstrije (Oö. Natur-und Landschaftsschutzgesetz 2001, LGBl. št. 129/2001) imela popolno varstvo, ki celo presega zahteve iz Direktive o pticah. Poleg tega ta država članica kot primer POV, ki ima zadosten status varstva, navaja POV Dachstein in Nationalpark Kalkalpen, pri čemer omenja več notranjih določb, ki so še posebej osredotočene na ohranitev ptic.

– Presoja Sodišča

88 Glede POV Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal in Untere Traun kaže, da noben upošteven predpis ni bil poslan Komisiji niti ni bil navajan v postopku pred Sodiščem. Zato je očitek Komisije o nezadostnosti predpisov o teh POV utemeljen.

89 Glede pravne ureditve drugih POV je treba ugotoviti, da ker Komisija glede na konkretno stanje vsakega območja ni dokazala, da naj bi bila taka ureditev nezadostna z vidika upoštevnih zahtev Direktive o pticah in Direktive o habitatih, s svojimi ne

dovolj podrobnimi navedbami ni dokazala utemeljenosti svojega očitka, ki ga je zato treba v zvezi s tem zavrniti.

90 Iz tega je razvidno, da je drugi očitek v zvezi s stanjem v deželi Zgornja Avstrija mogoče sprejeti le v delu, v katerem se nanaša na POV Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal in Untere Traun.

Dežela Vorarlberg

– Trditve strank

91 Komisija navaja, da ureditev, ki velja v tej deželi, za POV ne določa posebnih varstvenih in ohranitvenih ciljev niti konkretnih ukrepov in obveznosti ali prepovedi. Komisija zlasti glede POV Klostertaler Bergwälder poudarja, da varstvo, ki ga temu območju daje upravljalni načrt za gozdove, ki ga je sprejela vlada dežele Vorarlberg, ni zadostno. POV Verwall pa naj bi posebej varovala uredba navedene vlade, ki pa je bila sprejeta po izteku roka, določenega v obrazloženem mnenju, in naj bi vsebovala obveznosti, prepovedi in določbe za varstvo in ohranitev območja in varovanih vrst, ki so na tem območju.

92 Republika Avstrija je na to odgovorila, da za POV Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried in Matschels veljajo predpisi o varovanem območju, ki prepovedujejo

ukrepe in uporabo, ki bi škodovali naravnim habitatom vrst, katerim so ta območja namenjena, oziroma ki znatno motijo te vrste. Glede POV Klostertaler Bergwälder pa naj bi bil gozdnovarstveni načrt pripravljen – z zavezujočo močjo – po navodilu organov, da bi se izvedli ohranitveni ukrepi, ki so nujni za vzdrževanje ohranitvenega stanja, ki je ugoden za ptičje vrste, navedene v Prilogi I k Direktivi o pticah in prisotne na tem območju.

– Presoja Sodišča

93 Treba je poudariti, da člen 13(2) uredbe o varstvu narave (LGBl. str. 36/2003) določa, da je vlada dežele Vorarlberg zavezana, če je potrebno, z upravljalnimi načrti ali drugimi konvencijami oziroma z odločbo ali uredbo sprejeti vzdrževalne ukrepe in ukrepe za razvoj in ohranitev navedenih območij v skladu z ekološkimi zahtevami zlasti glede ptičjih vrst, ki so navedene v Prilogi I k Direktivi o pticah oziroma so prisotne na teh območjih.

94 Člen 14 navedene uredbe izrecno določa prepoved poslabšanja, medtem ko člen 15 te uredbe določa študijo vplivov in, če je potrebno, zahteve glede dovoljenj v zvezi s cilji ohranitve, ki izhajajo iz zahteve o ugodnem stanju ohranjenosti naravnih habitatov in vrst, navedenih v prilogi, ki so odločilni za določitev območja.

95 K temu je treba glede POV Rheindelta, Lauteracher Ried, Bangser Ried, Matschels in Klostertaler Bergwälder prišteti še ukrepe, ki jih je naštela Republika Avstrija in so navedeni v točki 92 te sodbe.

96 V takih okoliščinah, zlasti glede na ugotovitve v točki 65 te sodbe in ker ni bilo dokazano, da so za uresničitev ciljev ohranitve ptičjih vrst, navedenih v členu 4(1) Direktive o pticah, v obravnavani zadevi nujne določbe, ki so podrobnejše od določb, ki jih je sprejela vlada dežele Vorarlberg, je treba očitek Komisije zavrniti v delu, ki se nanaša na POV, navedena v prejšnji točki te sodbe.

97 Glede POV Verwall, za razliko od POV, navedenih v točki 95 te sodbe, ni razvidno, da je to območje imelo posebno pravno varstvo v roku, določenem v obrazloženem mnenju. Poleg tega, ker je navedena vlada malo po izteku tega roka sprejela uredbo, s katero se uveljavlja več posebnih varstvenih ukrepov, je treba v obravnavanem primeru ugotoviti, da to POV ni imelo zadostnega varstva do sprejetja teh ukrepov. Zato je tožba v zvezi s tem utemeljena.

98 Drugi očitek – v delu, ki se nanaša na stanje v deželi Vorarlberg – je treba glede POV Verwall sprejeti.

Dežela Tirolska

– Trditve strank

99 Po mnenju Komisije splošna ureditev, ki velja v tej deželi, ne določa zadostnega statusa varstva za POV, ki se nahajajo na njenem območju. Vlada dežele Tirolske naj bi nedvomno sprejela uredbo, ki vsebuje seznam enajstih območij Natura 2000, vendar naj ta akt ne bi določal ne varovanih ptičjih vrst, ne varstvenih in ohranitvenih ciljev in ne bistvenih pravil ravnanja, ki jih je treba upoštevati. Ker posebni ohranitveni cilji niso bili določeni, so bili na splošno nadomeščeni z varstvom habitatov in ptic, navedenih v standardnih tehničnih listinah, v skladu s členom 14(11) zakona iz leta 1997 o varstvu narave dežele Tirolske, v različici z dne 12. maja 2004 (LGBl. št. 50/2004, v nadaljevanju: TNSchG). Komisija zlasti navaja, da status varstva POV Tiroler Lechtal ni zadosten.

100 Republika Avstrija navaja, da je bilo izvajanje Direktive o pticah in Direktive o habitatih vključeno v sistem varstva, ki je bil že pripravljen in ki obsega zlasti naravne rezervate, naravne parke, območja varstva pokrajine, območja miru in varovana območja. To izvajanje naj bi se uresničevalo z navezovanjem pravil iz teh direktiv na obstoječa pravila na območjih varstva in z dopolnjevanjem takih pravil. V teh varstvenih območjih naj bi bile torej določene številne prepovedi, obveznosti in zahteve glede dovoljenj.

101 Na podlagi načrta, sprejetega decembra 2004, naj bi za vsa POV dežele Tirolske veljala usklajeno upravljanje, katerega cilj je uresničitev ciljev varstva, določenih za vsako območje, in trajno zagotavljanje zlasti ohranjanja ptičjih vrst, ki se nahajajo na

vsakem zadevnem območju. Republika Avstrija trdi, da prehodna ureditev, določena v členu 14 TNSchG zagotavlja zadostno varstvo POV do določitve ciljev ohranitve s posebno uredbo.

102 Tožena država članica je podrobno opisala sistem varstva, ki velja za POV Tiroler Lechtal in trdi, da je zadosten glede na zahteve Direktive o pticah in Direktive o habitatih.

– Presoja Sodišča

103 Treba je poudariti, da so na podlagi člena 3(9), točka 9, TNSchG ohranitveni cilji določeni kot vzdrževanje in obnovitev ugodnega ohranitvenega stanja ptic, navedenih v Prilogi I k Direktivi o pticah in v njenem členu 4(2), ki so prisotne na evropskem območju za ohranitev ptic ali njihovih habitatov.

104 Vlada navedene dežele je na podlagi člena 14(3) TNSchG zavezana s predpisi določiti ohranitvene cilje za vsako območje Natura 2000 in, če je potrebno, ohranitvene določbe in ukrepe, ki so nujni za vzpostavitev ugodnega ohranitvenega stanja.

105 Člen 14(11) TNSchG glede prehodnega obdobja pred sprejetjem teh predpisov določa, da ohranitvene cilje začasno nadomeščajo ukrepi varstva divjih habitatov, favne in flore, med katere spadajo ptice, ki so določeni v standardnih listinah.

106 Vendar tovrstna listina, določena z Odločbo Komisije 97/266/ES z dne 18. decembra 1996 o obliki informacij za predlagana območja Nature 2000 (UL 1997, L 107,

str. 1), za katero se ve, da je na podlagi upoštevnih predpisov dežele Tirolske objavljena in jo tretje osebe lahko izpodbijajo, navaja ptičje vrste, zaradi katerih se zadevno območje določi kot POV. Poleg tega navedena listina med drugim vsebuje tudi opis območja, pregled kakovosti in njegovega pomena, zlasti ob upoštevanju ohranitvenih ciljev Direktive o pticah, ter oceno tega območja za vsako od navedenih vrst.

107 Poleg tega ni sporno, da so v vsakem od POV navedene dežele določene številne prepovedi, obveznosti in postopki izdaje dovoljenj, ki za vsako od teh območij veljajo poleg splošnih zahtev glede dovoljenj in zakonskih prepovedi.

108 Iz spisa je na primer tudi razvidno, da je v naravnih rezervatih načeloma prepovedana gradnja ali postavitev naprav, gradnja, razširitev ali prestavljanje cest ali poti, odstranjevanje ali zasipanje nezazidanih površin, nova pogozdovanja, pristajanje in vzletanje na polju, vsako povzročanje znatnega hrupa, gnojenje, uporaba strupenih sredstev in uporaba motornih vozil. V POV je poleg navedenih prepovedi prepovedan tudi splošen vstop nanje.

109 Glede na navedeno ni mogoče šteti za dokazano, da je sistem varstva POV, ki velja v deželi Tirolski, nezadosten v smislu člena 4(1) ali (2) Direktive o pticah in člena 6(2) v povezavi s členom 7 Direktive o habitatih.

110 Enako velja tudi za POV Tiroler Lechtal, ki ima tudi varstvo naravnega parka in del katerega, namreč Tiroler Lech, je bil razglašen za naravni rezervat.

111 Na ugotovitve v zgornjih dveh točkah pa ne more vplivati okoliščina, da člen 14(3) TNSchG določa, da mora vlada dežele Tirolske s predpisi določiti ohranitvene cilje za vsako območje Natura 2000. Namreč, tudi če se tak sistem lahko izboljša, to v obravnavanem primeru ne pomeni, da sistem, ki je že vzpostavljen v tej deželi, ne izpolnjuje ohranitvenih zahtev.

112 Zato je treba drugi očitek zavrniti v delu, ki se nanaša na stanje v deželi Tirolski.

113 Glede POV, za katere je v obravnavanem primeru ugotovljeno, da nimajo zadostnega statusa pravnega varstva glede na zahteve iz upoštevnih določb Direktive o pticah in Direktive o habitatih, Sodišče nima podatkov, na podlagi katerih bi odločilo, ali vrste, zaradi katerih so bila določena navedena POV, spadajo hkrati v odstavka 1 in 2 člena 4 Direktive o pticah ali v le enega od njiju.

114 Zato se je treba v zvezi s tem sklicevati na člen 4 Direktive o pticah.

115 V smislu vseh navedenih ugotovitev je treba ugotoviti, da Republika Avstrija:

– s tem, da na podlagi ornitoloških meril območja Hanság v deželi Gradiščanski ni pravilno določila kot POV oziroma ni pravilno razmejila POV Nizke Ture v deželi Štajerski v skladu s členom 4(1) Direktive o pticah, in

– s tem, da za POV Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal in Untere Traun v deželi Zgornja Avstrija ter POV Verwall v deželi Vorarlberg ni določila pravnega varstva v skladu z zahtevami iz člena 4 Direktive o pticah in člena 6(2) v povezavi s členom 7 Direktive o habitatih,

ni izpolnila obveznosti iz teh določb.

Stroški

116 V skladu s členom 69(3), prvi pododstavek, Poslovnika lahko Sodišče odloči, da se stroški delijo ali da vsaka stranka nosi svoje stroške, če vsaka stranka uspe samo deloma. Ker je v obravnavanem primeru vsaka stranka uspela samo deloma, je treba odločiti, da vsaka stranka nosi svoje stroške.

117 V skladu s členom 69(4), prvi pododstavek, Poslovnika Zvezna republika Nemčija, ki je intervenirala v tem sporu, nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. Republika Avstrija:

– **s tem, da na podlagi ornitoloških meril območja Hanság v deželi Gradiščanski ni pravilno določila kot posebnega območja varstva ozi-**

roma ni pravilno razmejila posebnega območja varstva Nizke Ture v deželi Štajerski v skladu s členom 4(1) Direktive Sveta 79/409/EGS z dne 2. aprila 1979 o ohranjanju prosto živečih ptic, in

– **s tem, da za posebna območja varstva Maltsch, Wiesengebiete im Freiwald, Pfeifer Anger, Oberes Donautal in Untere Traun v deželi Zgornja Avstrija ter za posebno območje varstva Verwall v deželi Vorarlberg ni določila pravnega varstva v skladu z zahtevami iz člena 4 Direktive 79/409 in člena 6(2) v povezavi s členom 7 Direktive Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst,**

ni izpolnila obveznosti iz teh določb.

2. **V preostalem se tožba zavrne.**

3. **Evropska Komisija, Republika Avstrija in Zvezna republika Nemčija nosijo svoje stroške.**

Podpisi